

Jurbarko rajone įgyvendintas INTERREG IIIB projektas 104 HINTERLAND „Kaimiškojo regiono erdvinės plėtros galimybės sprendžiant vystimosi problemas“

Tarptautinio INTERREG IIIB PROJEKTO 104 HINTERLAND „Kaimiškojo regiono erdvinės plėtros galimybės sprendžiant vystimosi problemas“ (internetinis adresas www.hinterland-info.net) pagrindinis tikslas yra: valdyti gyventojų skaičiaus mažėjimo sukeltas problemas – gyventojų senėjimo, migracijos, nedarbo, infrastruktūros bei kraštovaizdžio nykimo. Šį tikslą užsibrėžė ir bendromis pastangomis siekė šešių ES valstybių projekto partneriai.

2007 m. gruodžio 20 d. Jurbarko rajono savivaldybės administracijos mažojoje salėje vyko baigiamoji projekto konferencija, kurioje dalyvavo Jurbarko rajono meras, seniūnai, bendruomeninių organizacijų lyderiai, savivaldybės tarybos, administracijos atstovai, verslo, turizmo informacijos centro, vietos veiklos grupės „Nemunas“ atstovai, Lietuvos žemės ūkio universiteto mokslininkai, ekspertai.

Pranešimą „Hinterland“ projekto rezultatus ir jų reikšmę stiprinant kaimo vietovių konkurencingumą skaitė Lietuvos žemės ūkio universiteto ekspertė doc. dr. V. Atkočiūnienė. Ekspertė pažymėjo, kad „Hinterland“ vietovių gyvybingumą lemia demografiniai (demografinė našta, migracijos balansas, vienkiemių skaičius), ekonominiai (užimtų gyventojų skaičius, bedarbių skaičius, SVV įmonių skaičius), socialiniai (veikiančių centrų, asociacijų, sąjungų, draugijų ir kitų NVO skaičius, aktyvių narių skaičius) pokyčiai, kurie ne visada sudaro sąlygas vietovės plėtrai. Įgyvendinant projektą buvo stiprinami Jurbarko rajono vietos plėtros veikėjų gebėjimai per socialinį konkurencingumą valdyti gyventojų skaičiaus mažėjimo sukeltas problemas. Projekto metu nustatyti „Hinterland“ vietovių gyvybingumą palaikantys būdai:

- Projektinę veiklą remianti plėtra - problemų sprendimas, vietos bendruomenėms išitraukiant į projektinę veiklą, ir tokiu būdu keičiant situaciją vietovėje;
- Galią vietos bendruomenėms priimti sprendimus suteikianti plėtra - naujovių įdiegimas, vietos bendruomenėms prisiimant atsakomybę už savo veiklą ir mažinant kontrolę „iš viršaus į apačią“;

- Telkianti apie save kitus vietovės išteklius plėtra - gyvenimo kokybės gerinimas, panaudojant nenaudojamus vietovės pastatus dažniausiai kitai veiklai, padidinus teikiamų paslaugų įvairovę, sutvarkius aplinką ir kt.

2006 – 2007 m. buvo dirbama trijuose lygmenyse: vietos, savivaldybės ir tarptautiniame. Jurbarko ir Kauno raj. pilotinėse vietovėse įvyko 25 susitikimai (350 dalyvių), kurių metu buvo atlikta išteklių analizė ir vertinimas, vyko diskusijos, konsultacijos formuluojamos vizijos, rengiami pilotinių vietovių veiksmų planai. Aktyviausi buvo Eržvilko ir Skirsnemunės seniūnijų gyventojai. Parengti 7 nauji projektai, paraiškos (iš jų 4 padedant LŽŪU ekspertams) Valstybės paramai gauti. Pasirašytos 5 sutartys paramai gauti, 2 paraiškos sėkmingai praėjo projektų vertinimą, tačiau pritrūko balų, tikėtina, kad bus perkeltos į 2008 m. Atkreiptas dėmesys į vietovių išteklius, suaktyvintos vietos institucijos, gyventojai. Ekspertė pažymėjo, kad inicijuotas ir įgyvendinamas kritinis projektų skaičius (min. 3 - 4) vienoje vietovėje sukuria prielaidas vietovės plėtrai.

Jurbarko rajono savivaldybėje ir Lietuvos žemės ūkio universitete suorganizuotos 4 konferencijos (500 dalyvių), kurių pagrindinis tikslas pasidalyti patirtimi, kaip pereiti nuo nepalankių pokyčių prie HINTERLAND idėjos – miesto ir kaimo integracijos, partnerystės, vietovės potencialo stiprinimo. Buvo siekiama atsakyti į klausimą, kas galėtų suvaidinti esminį vaidmenį motyvuojant bendruomenes, įsiliesti ir išlaikyti vietovės gyvybingumą, ar reikalingi reguliarūs susitikimai dėl ateities vizijų, perspektyvų, planų ir veiksmų? Kiek kaimo bendruomenės gali prisidėti prie nuosmukio mažinimo ir plėtros? Ar yra nesugrąžinamų pokyčių, kada nuosmukis tampa žudančiu procesu kaimui kaip visumai? Ar visuomenė ir politika yra pakankamai pasiruošusi šiam pasikeitimui?

HINTERLAND projekto baigiamojoje konferencijoje dalyvavę pilotinių Jurbarko r. kaimo vietovių seniūnai, bendruomenių lyderiai išsakė savo nuomonę apie projektą, pažymėjo projekto naudą:

- Pilotinių vietovių atstovai analizavo ir vertino vietovių išteklius, nustatė pagrindines problemas ir sunkumus, suformulavo vietovių ateities vizijas bei numatė galimybes, veiksmus vizijai siekti;
- Susipažino su užsienio šalių patirtimi sprendžiant nuosmukio problemas ir su ekspertų pagalba galėtų ją panaudoti savo vietovių problemoms spręsti;
- Sustiprėjo vietovių gyventojų bendruomeniškumas, pažadinti kai kurie kaimai, į bendruomeninę veiklą įtraukti nauji žmonės, pradėjo keistis pačių kaimo gyventojų ir vietos institucijų vadovų požiūris į vietovės vystimosi valdymą;

- Susiformavo aiškesnis poreikis nuolatiniam kaimo gyventojų aktyvinimui, įtraukimui į bendruomeninę veiklą ir konsultavimui;
- Buvo pasinaudota galimybėmis apjungiant idėjas ir įvairius galimus finansavimo šaltinius (ES struktūrinius fondus, Valstybės paramą ir kt.), parengtos paraiškos finansavimui gauti, pradėti įgyvendinti projektai;
- Nutiestas tiltas tarp mokslininkų ir vietos plėtros veikėjų, sustiprėjo partnerystė tarp Lietuvos žemės ūkio universiteto ir Jurbarko rajono savivaldybės administracijos.

Valstybės paramos galimybes kaimo bendruomenių veiklai pristatė Lietuvos žemės ūkio universiteto ekspertas lekt. A. Aleksandravičius, apie Kaimo bendruomenių projektų rėmimo galimybes įgyvendinant 2007 – 2013 m. vietos plėtros strategiją kalbėjo VVG „Nemunas“ pirmininkas E. Giedraitis. Jurbarko r. savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas A. Stasiūnas ir Investicijų ir strateginio planavimo skyriaus vedėja J. Bertašienė, pristatė Jurbarko r. savivaldybės kaimo vietovių infrastruktūros projektus įgyvendinant Sanglaudos veiksmų programą.

Apibendrinant baigiamosios konferencijos rezultatus buvo kalbama apie HINTERLAND projekto tęstinumą ir naujas idėjas kaimo vietovių konkurencingumui stiprinti. Konferencijos dalyviams buvo įteiktos projekto atminimo dovanos – HINTERLAND pilotinių vietovių 2008 metų kalendorius, o pilotinių vietovių lyderiams – pilotinių vietovių išteklių analizės ir vertinimo informaciniai paketai, 2008 m. Jurbarko rajono pilotinių seniūnijų veiklos planai, kalendoriai.

dr. Vilma Atkočiūnienė
Lietuvos žemės ūkio universitetas
HINTERLAND projekto ekspertė

